Ч. 217 (12.583). Львів, середа 1. жовтня 1930. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Солідарний голос політ. партій про події в краю.

КОМУНІКАТ.

Центральний Комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання на засіданні в дні 25. ц. м., Головна Управа Української Соціялістично-Радикальної Партії на засіданні в дні 26. ц. м. і Центральний Комітет Української Соціял-Демократичної Партії на засіданні в дні 28. ц. м. у звязку з подіями на терені Галицької Землі, після взаїмного порозуміння прийняли одноодушно такі постанови:

1. а) Стверджується, що організоване в політичних партіях та громадсько-суспільних, культурних і господарських установах українське громадянство не може нести збірної відповідальности за вчинки, виконувані таємними конспіративними організаціями чи окремими особами, котрі ані не підлягають ані не можуть підлягати ніякій громадянській контролі;

б) Зокрема в справі масових пожеж, які рівночасно вибухали так само і на корінно польських етнографічних землях, які то пожежі спершу навіть польська преса приписувала виключно асекураційній спекуляції а які й потім на нашій території самі урядові чинники лише частинно відносили на рахунок української конспіративної організації, — стверджується, що, поскільки вони справді є ділом українських рук, то вони з національного погляду безцільні, позбавлені політичного змислу та неоправдані навіть ніякими революційними мотивами;

2. а) Тому рішуче протестується проти перекидання законом недопустимої збірної відповідальности і відплати за всі ті акти на невинне і безборонне сільське й міське населення та проти нагінки польської преси і ріжних польських організацій на все українське населення;

б) Зокрема закладається протест проти безправних вчинків так званих пацифікаційних відділів, що загрожують здоровлю та життю невинного населення, та проти нищення українського майна й українських культурних і господарських інституцій, створених важким зусиллям цілих поколінь як духовий і матеріяльний дорібок усього українського народу;

3. Взивається всіх українських громадян зберігти в нинішні важкі дні рівновагу духа, не піддаватися зневірі, не відтягатися від громадської праці та ще дужче обєднуватися біля свого національно-політичного проводу.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ:
Д-р Дмитро Левицький, голова *Д-р Любомир Макарушка*, головний секретар;

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНО-РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ:
Д-р Іван Макух, голова *Д-р Матвій Стахів*, головний секретар;

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ:
Д-р Лев Ганкевич, голова *Іван Квасниця*, головний секретар.

Українська кооперація і сучасні події.

Ревізійний Союз Українських Кооператив про теперішні події.

Дирекція „РСУК“ опублікувала в останньому числі „Господарсько-Кооперативного Часопису“ з дня 28. вересня ц. р. (ч. 39) комунікат такого змісту:

„Друзі кооператори! Переживаємо незвичайно тяжкий час. Повоєнні злидні не щезають. Навпаки, від осени минулого року держить нас в демилосерних, чимраз тісніших кліщах затяжна господарська криза. Загострена конкуренційна боротьба на світових ринках, тіснота на гріш, руїна купчої сили споживача, надмірна й неправильна подача хліборобських продуктів, у нас ще так мало пристосованих до світового ринку, усе те захитує рівновагу в світовім господарстві, особливо в таких занедбаних і відсталих краях, як наш. Це нещастя заглядає вже й у вікна наших кооперативних установ. Село замикається в свою стару вузьку шкаралупку, лякається закупів навіть найконечніших насінь, машин, чи помічних погноїв і всетаки потапає в лихві.

„Набутий досвідом століть розум українського села завважує, що велика біда не любить ходити одинцем. І справді: до небувалого господарського горя пристала ще й політична суматоха. Вже від давна палахкотять навколо української кооперації політичні пристрасти і серед тої невідрадної і від нас незалежної дійсности буйний розвиток нашої кооперації від давна залякував ці чи інщі неукраїнські гурти, від давна ми стрічалися з ворожим змаганням окричати нашу кооперацію як не господарську, тільки політичну і то протидержавну організацію. Нас давно вже відсунено від будь-яких кредитів у державних банках, задля нас навіть у соймі проголошувано ніде не чувану й невидану засаду, що кооперативи не повинні бути національні тільки територіяльні, отже що на місце української кооперації повинна повстати кооперація подільська, гуцульська, бойківська, волинська, поліська... Тепер від кількох неділь палить якась нашій кооперації ближче невідома рука стирта на фільварках Східньої Галичини й Волині. Палення чужого збіжа — це напевно не шлях нашої кооперативної праці і не наш засіб будь-якого визволення! Наша кооперація будує моральними і матеріяльними силами народу свій власний твердий шлях для загального добра. Наш кооперативний рух вже обєднує сотні тисяч членів, громадян приналежних до всяких вір і політичних партій, однак ще ніде й ніколи не найдено бомб і підпалів. Ми є й будемо речниками тільки української кооперативи, яка була би материком кооперативної ідеї! На основах взаїмности, самопомочі, солідаризму й політичної невтральности ідемо одною стежкою з кооперацією цілого світу. А всеж таки сліпа й підюджена на нас вулиця тепер ще сильніше звертається також і проти української кооперації. Дійшло нарешті до того, що в ночі з 15. на 16. ц. м. злочинна рука вкинула до маґазину Повітового Союзу в Сокалі бомбу, яка на щастя не вибухла, — кооперативу в Вовтичах (пов. Самбір) цими днями спалено, в богатьох сільських та повіт. наших осередках держ. поліція переводить ревізії. Один краківський часопис кинув на нас клевету, що українська кооперація фінансує підземне революційне „УВО“!

„Маючи все те на увазі і здаючи собі справу з розгорілої в краю передвиборчої та саботажної горячки, ще раз підкреслюємо наше старе гасло: держім далі нашу кооперацію здалека від політ боротьби! Особливо в часі теперішньої глибокої господарської кризи мусимо напружити всі сили, щоби захистити наші дотеперішні здобутки, щоби скріпити гать перед заливом наших осель товаровою і грошевою лихвою, щоби забезпечити їх перед дальшою руїною! Обєднані величавою всесвітньою кооперативною ідеєю бережім наші установи перед ворожою стихією, засліпленою дикою пристрастю. Провірмо, чи всі наші домівки обезпечені від огню і взлому! А понад усе не даймо відвести себе від спокійної поваги нашого великого діла“.

Бльок Центроліву з ендеками розбитий.

З добре поінформованих джерел довідуємося, що приготовлюваний в останніх днях виборчий бльок Центроліву з ендеками на території трьох східньо-галицьких воєвідств остаточно розбитий. Головними причинами розбиття переговорів були для Центроліву, зокремаж для ППС, останні події у Сх. Галичині, у звязку з якими бльок з ендеками набрав би вже занадто яскравого протиукраїнського характеру.

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 23. września 1930 r. Sąd okręgowy we Lwowie Wydział VI. karny w sprawie konfiskaty Nr. 206 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 17. września 1930 r. do Sygn. VI 1. Pr. 147/30 na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. września 1930 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 16. września 1930 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma „Dilo“ Nr. 206 z dnia Lwów 17. września 1930 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Pilsudškyj, hroszi i robitnyky“ w całości, znamiona występku z § 300 uk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tegoż czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego zakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17 grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złp. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu pobudzenie do wzgardy i nienawiści przeciw jednemu z członków Rządu w związku z jego urzędowaniem, co odpowiada znamionom występku z § 300 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. i §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: (підпис нечиткий)
starszy sekretarz.

Інтервенції в справі теперішніх подій у львівського воєводи.

У справі теперішніх подій на нашій землі інтервеніювали в четвер мин. тижня у львівського воєводи спершу голова Українського Національно-Демократичного Обєднання **д-р Дмитро Левицький**, а пізніше Високопреосвященний митрополит **Андрей Шептицький** разом з Преосв. епископом-помічником **о. д-ром Бучком.**

Відгомін теперішніх подій у краю за кордоном.

З Парижа повідомляють нас, що д-р Василь Панейко, як бувш. державний секретар і український делегат на мирову конференцію, вислав у справі теперішних подій на нашій землі обширну телеграму до західньо-европейських урядів та до впливових европейських журналістів, в якій змальовує теперішні події та їх політичні причини.

Арештування й ревізії.

Ревізії й арештування в Дрогобиччині.

Дня 27. вересня в Дрогобичі і дрогобицькім повіті переведено масові ревізії й арештування. Праця поліції почалася з самого ранку, обіймаючи перш усього Народний Дім, українську гімназію і монастир СС. Василіянок у **Дрогобичі**. Шукали за муніцією, екразитом і революційною літературою. Знайдено всього одну фляшку денатурованого спірту та у нічного сторожа Народ. Дому револьвер, а в гімназії кільканацять пластових приказів та обіжників і більшу скількість легальних пластових часописів. Такі самі ревізії з таким самим менш-більш вислідом переведено в **Тустановичах** і **Бориславі.**

На тій основі заарештовано між іншими директора української гімназії Володимира Кузьмовича, її учителів Байрака й Івaненка, б. посла Антона Максимовича, інж. Остапа Левицького, інж. Озаркевича з Борислава, д-ра Миколу Терлецького, лікаря з Тустанович і богато молоді. Арештованих є разом 46 людей.

Зараз після того появились на вулицях міста надзвичайні видання польської місцевої „преси“, що в Народ. Домі, в українській гімназії і монастирі Василіянок викрили велику силу вибухового матеріялу і муніції, що в Дрогобичі приготована була українська революція, в осередком тої акції була українська гімназія. Стривожене тими подіями місцеве українське громадянство, яке зібралось зараз на нараду, вислало до повітового старости Порембальського делегацію під проводом д-ра Витвицького. Депутація, ствердивши, що в дрогобицькім повіті не було ніодного акту т. зв. саботажу, домагалась вияснення причини згаданих репресій. П. Порембальський толкував, що він не зарядив ані не спричинив ні ревізій ні арештів, що — мовляв — те зарядив слідчий судья, бо позашкільний Пласт нібито був у звязку з УВО. На заввагу, що відсутність усяких т. зв. актів саботажу у дрогобицькім повіті доказувала би саме щось протилежне, п. Порембальський не відповів нічого ні не знав навести ніяких обвинувачень. Шож до надзвичайних газетних видань з видуманими і провокаційними інформаціями, то п. Порембальський обіцяв, що більше таких вісток не дозволить друкувати, — а тимчасом ті відомости обійшли всю без виїмки пресу.

Не пізніше як на другий день ранком появився тутешній „Курієр Подкарпацкі“ з домисленим передруком згаданих видумок і з додатком, що українську гімназію польська влада закрила, **хоч гімназії ніхто не закривав ані не опечатував і в ній відбувається правильна наука.** Повідомлення про те п. Порембальський прирік переслати урядове дементі всіх тих виссаних з пальця відомостей до ПАТ.

Всіх арештованих поковано і в ночі з 27. на 28. ц. м. відставлено до слідчої вязниці в Самборі. Численно зібрана на залізниці наша дрогобицька громада прощала відїзджаючих вязнів з надією, що в найближчому часі справа вияснится і вони вернуть швидко на волю.

Ревізії й арештування у Станиславівщині.

Ревізії у Станиславові відбулися: в адв. д-ра Ю. Олесницького, професорів: Осипа Левицького (з II. поль. гімн.), д-ра Сави Никифоряка, Олега Целевича і Юліяна Чайківського (укр. гімн.), д-ра Велигорського Івана, проф. жін. гімн., в льокалі „Селянської Бурси“ та „Ремісничої Бурси“, в українській держ. гімназії, у п. Макової, п. Ченстухової, п. Костецької, о. кат. І. Горняткевича, Осипа Бойчука, д-ра Гробельного, п. Скочдопалія, п. Блаженка, радн. суду Т. Ясеницького, в домівці спорт. т-ва „Пролом“ і в домівці Старших Пластунів.

У всіх пластових опікунів забрано майже всі пласт. видання, відзнаки, однострої та інші перед- і повоенні леґально видані твори пластової організації.

В поліційних арештах придержано: канд. адв. Ярослава Ясеницького, Осипа Бойчука, Ад. Скочдополя, п. Блаженка, кількох гімн. учнів та богато інших, що їх імени досі не вдалося нам прослідити. Ближчу відомість подамо

Дня 26. ц. м. перевела поліція 6-годинну ревізію в хаті і в господарських будинках бувш посла о. Михайла Ганушевського в **Угорниках. Забрали з собою кільканацять книжок і несконфіскованих брошур. По ревізії арештували синів о. Г.: Мирона, абсольвента вищої торг. школи в Познані і Богдана, уч. VII. кл. української гімн. в Станиславові.**

Ревізії й арештування в Ходорівщині.

В днях 19—27. ц. м. переводила дуже численно сконсиґнована поліція основну ревізію в селах Загірочко, Добрівляни, Городище Королівське, Отиневичі, Дуліби, Васючин, Сухрів, Молотів, Молодинче, в самому Ходорові і в багатьох інших місцевостях Ходорівщини.

В **Загірочку** перевели дуже ґрунтовну ревізію в о. Волинця Михайла, при чому зривали навіть підлогу, розбирали образи, розкидали збіже й сіно і т. д. Після того були ревізії у свідомійших селян, яким розкидано збіже, пашу і ін., при чому всім наброблено багато шкоди. Арештовано трьох місцевих селян, у яких знайдено стрільний порох, якого там завсіди вживають при добуванню каміння. В Загірочку не били нікого. В інших селах **(Городище Корол., Отиневичі, Васючин)** потерпіли численні селяни дуже сильно як матеріяльно, так і фізично. Потерпів матеріяльно дуже багато й о. Прийма, парох **Дуліб**, у якого переведено також трус в часі його відсутности і знищено йому все домашне уладження, поломано фортепян і т. д. Знову ж у с. **Васючині** переведено подібну ревізію в о. Сайкевича, при чому до розкидання збіжа примушено навіть його жінку.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 1. ЖОВТНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 20)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Страшний о. Жерман сидів розкарячивши ноги на низькім кріслі, випрямлений з підкасаною реверендою, так, що через його чорні панчохи видно було його мязисті литки. Опертий вигідно читав велику червону книгу і пикав голосно з короткої, темної люльки.

— А! це ти! — сказав, підносячи очі знад книжки. — Що чувати? Чого собі бажаєш?

Різкий голос, поважний вид кімнати виповненої вщерть книгами, кавалерійська позиція священика і і люльки в його зубах — все це трохи мене бентежило.

Я все-ж таки сяк-так добув із себе: чого приходжу і попрохав позичити мені славного Кондіяка.

— Кондіяка? ти — Кондіяка? Що за чудернацька ідея! — усміхнувся він до мене. — А чи ти не волів би покурити зі мною? стягни зі стіни цибух і запали його... побачиш, що це приємніше, ніж усі Кондіяки докупи.

Я зробив рух виправдання і почервонів.

— Не хочеш? Як собі схочеш, мій хлопче... Свого Кондіяка найдеш там на третій полиці, ліворуч... І можеш його собі взяти зі собою. Та вважай, щоби не знищити книжки, бо вуха тобі відріжу.

Я досягнув Кондіяка на третій полиці і збирався відходити, але о. Жерман затримав мене:

— Отже ти займаєшся фільософією? — спитав він, зазираючи мені в очі. — Чи справді віриш у неї?... Вигадки, мій приятелю, самі вигадки! Коли згадаю, що з мене хотіли зробити професора фільософії! Гарна історія! Чого там з неї учити? велике ніщо, безодня... Однаково добре могли мене були призначити ґенеральним інспектором зоряного неба або контролірем люльково́го диму... Ех, нещасне наше життя! Дивні професії треба інколи переходити, щоби заробити на хліб насущний... Ти також міг би дещо про це сказати, правда?... Не маєш чого червоніти. Я знаю добре, що твоє життя не заквітчане рожами, бідний мучителю, і що ті хлопчиська допікають тобі сильно.

Тут він замовк на хвилину. Був гнівний і потрясав люлькою. Коли ця добра душа милосердилася над моєю долею, я був зовсім зворушений і мусів глядіти на твір Кондіяка, щоби стримати рясні сльози в очах.

Священик майже одночасно почав говорити далі:

— Ага, я забув спитати тебе... Чи ти віриш у Бога? Треба вірити в нього, мій коханий, і довіряти йому і молитись до нього, бо інакше не даш собі ради... Я знаю тільки три ліки на великі життєві терпіння: працю, молитву і люльку, коротку глиняну люльку... Запамятай це собі... а на фільософів не рахуй! вони ніколи не потішать тебе. Я вже перейшов це і можеш мені вірити.

— Я вірю вам, отче професоре.

— Но, тепер можеш уже йти... досить цієї балачки. А коли треба буде тобі книжок, то можеш попросту сюди приходити і брати їх. Ключ від моєї кімнати є завсіди в дверях, а фільософи завсіди на третій полиці ліворуч... Ну, годі! до побачення!

І пірнув далі в свою книжку навіть не поглянувши, чи вже виходжу.

Від цього дня фільософи всього світа були мені доступні: я входив до кімнати о. Жермана, наче до своєї, навіть не застукавши. Я входив найчастіше підчас його шкільної лекції, коли в його кімнаті не було нікого. Люлька лежала на краю стола поміж горою червоних книг і паперів, рябих від мушиних слідів... Часом я заставав о. Жермана. Він читав, писав, ходив удовж кімнати широкими кроками. Входячи я казав несміливим голосом:

— Добридень, отче професоре!

Звичайно він не відповідав мені... Я позичав собі якогось фільософа з третьої полиці і відходив так, немов би мене ніхто не бачив. Аж до кінця року ми не перемовились більш як двайцяти словами. Та це дрібниця! якийсь внутрішній голос казав мені, що ми оба великі приятелі...

Тимчасом надходили вакації. Зранку до ночі чути було вправи учнів, що підготовляли в клясі рисунків орхестрову музику на день роздачі свідоцтв. Ця музика всіх забавляла. Вечором на останній лекції хлопці витягали зпід лавок записники і кожний вимазував скінчений день: „Знов один менше!“ У нашій клясі лежали дошки на будову естради, тріпали фотелі та килими... наука вже не йшла, пропала дисципліна. Лише до кінця лекцій, як звичайно, йшла ненависть учнів до бельфера і повторялися їхні збитки, страшні збитки.

Нарешті надійшов цей великий день. Я не міг би був більше видержати.

Нагороди роздавали на „моїм“ подвірі... подвірі середняків. Нині бачу ще сорокате шатро, мури прибрані білим полотном, великі дерева з прапорами, а над усім тим море шапок, капелюхів, кашкетів, чак, циліндрів, чепців з квітами, пер, стяжок, тороків...

У глибині стояла велика естрада, де позасідали гімназійні достойники в оксамитних кармазинових фотелях... Ох! якими малими ми почували себе перед цією естрадою! З якою погордою могли з її висот глядіти ті, які доступили тим чести сидіти на ній! Ніодин із них не мав там свого буденного лиця.

(Продовження буде.)

Ревізії й арешти в Теребовельщині.

Дня 26. вересня ц. р. перевела поліція ревізії у всіх майже українців-інтелігентів у Теребовлі і в повіті. Ревізії були дуже докладні, тревали від 5. год. рано до полудня. Не знайшли ніде нічого протидержавного. Забирали на поліцію найбільш поширені видання „Черв. Калини" й інші леґальні книжки і брошури. Згодом дещо позвертали. Тепер кличуть на допити бувших членів колишнього ґімназ. Пласту. Інж. Володимира Пасіку з Теребовлі арештували і відставили до Тернополя. Поза Теребовлею переводили ревізію м. ін. в о. Плятона Карпинського в Острівці, в Івана Крушельницького в Слобідці Струсівській і в о. Барановського в Дарахові. У всіх цих громадян теж нічого не знайшли. В часі ревізій поводилися поліцаї на загал коректно. Тільки у господаря Федька Нича (Сади) помішано при переводженні ревізії всякі роди збіжа і зроблено йому багато шкоди. В цілім повіті покищо спокійно. Карних експедицій не було. Зате є деякі репресії, а саме: заборона концерту в честь митроп. Шептицького в Зубові, кооперативного свята в Лошневі, театральної вистави в Кобиловолоках. Рівнож заборонено збірку на українського студента, хоч тернопільське воєвідство таку збірку дозволило на цілому своєму терені. Не зважаючи на згадані репресії, українське населення держиться добре і готовиться до недалеких виборів.

Арешти й ревізії в Белзщині.

В днях 24—26. вересня арештовано в **Хлопятині** Миколу Кожушка, Федька Сидора, Михайла Яцишина с. Івана, Михайла Яцишина с. Андрія, Василя Марцинюка, Гриця Івахова, Василя Кравчука, Василя Ткачука, Степана Миколиного, Михайла Сидора, Василя Назара, а в **Мицеві** Василя Козака, Івана Зінка, Віктора Тимчину. Арештування слідували по пожежі одної стирти жита на лані дідича Мозеса Доґілевського зі Жнятина в ночі дня 23. IX. Арештуванням кермував сам староста зі Сокаля Ольшевський, що стянув три постерунки поліції, а саме зі Жнятина, Белза і Христинополя. — Заскованих селян відставлено в переважній части до повіт. слідчої поліції в Сокалі, а кількох до повіт. суду в Белзі. Арештовані сильно помучені. — Рівнож переведено в тих двох селах труси. Причина арештування невідома. Арештовано в першій мірі тих, що рятували панську стирту!

Ревізії в Галичі.

Дня 26. вересня переведено ревізію у голови філії „Краєвого Т-ва Опіки над Молодю" й опікуна пластового куріня в Галичі п. Ів. Корчинського. Шукали за „паперами" у звязку із ліквідацією Пласту. Нічого компромітуючого не найшли. — Тогож дня переведено ревізію у прив. мешканні звязкового пл. куріня в Галичі п. Дейнеги, а пізніше в домівці Пласту та в місц. читальні „Просвіти". При ревізії забрали декілька пл. книжок, книгу протокольну і діловодчу, а в читальні мапу України.

Ревізії у Ворохті.

Повідомляють, що 26. вересня місцева поліція перевела у п. Мочерняка Василя ревізію під замітом його приналежности до УВО. Шукали за якимись листами зі Львова, „броньов" і т. п. По двогодинній ревізії, не знайшовши нічого підозрілого, забрали тільки книжку п. з. „На дні озера" Д. Шекерика до перегляду, чи припадково „не завера она якіх знамйон антипаньствових". Опісля перевели також ревізію у його брата Івана Мочерняка і також не знайшли нічого.

*

Збаращина.

ПАТ повідомляє, що в звязку з пацифікаційною акцією поліція перевела 26. вересня ревізію в **громадах збаражського повіту: Нове Село, Шельпаки та Сухівці.** Найшли нібито обтяжуючий матеріял, як зброю, нелегальні видавництва і т. д.

Старий Самбір.

У Старому Самборі перевела поліція ревізію в ночі на 26. вересня. Арештували: Дм. Вовчика, абс. ґімн., Добрянського Мик., різника, Льва Кузева, уч. 8. ґімн. кл., Федоровича Ів., ковальського челядника, Вербицького Богд., уч., Сольчанина Костя, кооп. помічника. Ревізії перевели у дир. кооперативи Мацевки Мих., Калістрата Добрянського, ст. фільософії, Теофана й Мих. Волосянського й у інших.

Микуличин.

У **Микуличині** перевели ревізію 26. вересня в чит. „Просвіти" на **Поломистім** і в голови чит. Леся Мироняка та в голови кружка „Р. Ш." Федя Мироняка. Крім того були ревізії в о. Луцева й Ант. Ляхоцького. В домі останнього є тепер чит. „Просвіти" та останки врятованого з пожежі інвентаря й бібліотеки. Дім чит. „Просвіти" в Микуличині підпалили ще 18. серпня. Ревізія була теж у Вас. Домашевського, справника погорілої кооперативи „Верховина" (вдруге) і склепаря кооп. Мик. Домашевського.

По інших місцевостях.

В **Рогатині** арештували уч. 8. кл. ґімн. Ольгу Величко під закидом кольпортажі „Сурми".— В **Мозолівці** (пов. Підгайці), як повідомляє ПАТ, найшли нібито в чит. „Просвіти" та кооперативі богато попелу зі спалених паперів. — У **Зарваниці** в кооперативі та у **Вишнівчику** в о. Чолія найшли буцімто стрільний порох. — У **Кугаєві** біля Львова арештували Мик. і Гринька Байдів. Їм закидають підпал двох стирт збіжа римо-кат. капітули.—В **Бібрці** арештували під закидом підпалу стирти конюшини Скарбівської Фондації Теод. Костельника.

Дня 24. вересня село **Чернелів Руський** (пов. Тернопіль) де живе арештований 19. ц. м. б. пос. Кунько, окружили теребовельські улани, в чотирьох місцях уставили машинові кріси, щоби ніхто не втік. Потім скликали на гр. майдан усіх громадян із жінками та дітьми, відлучили всі діти нижче 13 літ, також жидів і поляків, а українців усіх поголовно били нагаями. На село наложили контрибуцію, 300 зол. Село зібрало ті гроші між українськими громадянами до двох годин і вручило команді відділу уланів, стаціонованих у Бірках Великих. Крім того село під загрозою дальших побоїв і підпалу мусіло дати: 10 сотнарів вівса, 6 фір соломи, 3 фіри сіна, весь цукор і риж, що був у кооперативі. Жінки мусіли зробити пятьсот пирогів і доставити до Бірок Вел. У Чернелеві Руськім підпалів не було. Селяни скриваються по лісах.

У Ходачкові Малім арештували Ант. Недошитка та Яцка Стахова. Їм закидають, що в коршмі на годину перед пожежою фільварку Ліндера говорили, що фільварок згорить.

У Гранках-Кутах побили 24. вересня м. і. Мих. Вітрового. Казали йому „то маш за Ще не вмерла Україна", а за кождим пятим буком мусів кричати „нех жиє Польска!" „нех жиє Пілсудскі!" В тімже селі викрутили одному господареві руку, тому, що добровільно не хотів покластися на землю. Селяни не подають чисел поліцаїв, тому, позви утруднені. При переводженні ревізії обдирають стріхи, скидають дахівку, (у Юревича в Волчатичах), перерізують снопи, та перемішують із іншими родами збіжа (у Саляка Михайла Вербовських, Гловацьких), муку, цукор, крупи і т. п. висипають у суміш. Такі шкоди треба оцінювати та вносити позви до держ. скарбу за відшкодування.

Відставили до вязниці в **Бережанах:** Асаф. і Ст. Хрущів і Дм. Ониськова зі Сугрова та двох селян під замітом підпалу стирт у Сугрові й Вербиці.

ПАТ повідомляє, що поліція уладила облаву за тими людьми, які з ліса у **Васючині** стріляли до вартівників і вбили німого пастуха Ловчина. Поліція придержала в тім лісі 17 людей.

Карна експедиція в Швейкові.

В дні 24. ц. м. в год. 6. вечором заїхала до нашого села Швейкова (повіт Підгайці) поліційна експедиція. Вже цілий день був страшний переполох. Люди ходили по вулицях, не беручись до жадної роботи. Виглядало, наче би зближався страшний суд. Перед вечором майже всі мешканці-українці села лишили свої хати і повтікали на поля та в ліси. В селі запанував крик та плач дітей. Страшний вид. Вкінці явилася сподівана експедиція. Перед гром. канцелярією стояли: о. Врубель, лат. парох, п. Павло Микитин, зять о. Р. Фіцаловича, студ. прав. та війт (поляк). Карна експедиція зачала урядувати. Побиті: Петро Боднар і Павло Микитин так, що годі описати. Тепер Микитин лежить важко хорий. А сталося це без найменшої причини, без жадного протоколу, без слова запиту. Опісля пішли по селі. Насамперед набили дівчину Блек Антошку і в хаті вибили вікна. Відтак кинулись на кооперативу і чит. „Просвіти". Знищили ціле урядження вистав. салі, поломили лавки, подерли куліси, словом: все, що було, сталось купою сміття; в кооперативі перемішали все горі ногами. Всі вікна і двері поломані на дрібні кусники. Дальше здемольовано обстанову в хаті Теодора Качана, Гриня Скірця, Олекси Скірця, Гриня Костева, Василя Хомяка, Теодора Смаля, Василя Мормана й Василя Дутки. Жінку Василя Дутки, яка лежить у пологах, побили, так само побили жінку й доньку Гриця Костева. З наведених мущин нікого не били, бо всі повтікали ще заздалегідь. — Зазначується, що це найсвідоміші селяни. При цьому треба додати, що в селі ані теж в районі села не було жадного випадку „саботажів" ані жадних протидержавних виступів. А названі селяни не мешкають при купі. До того село політично зовсім спокійне.

Село обняте страшним жахом і не береться тепер до роботи. Люди надслухують, чи ще не їде карна експедиція і ночують по полі та по лісах. Яка мета такої експедиції?

В справі арештування суддів-українців.

У вчорашній пресі появилися вісти про арештування суддів Повітового Суду в Калуші Степана Гладишовського та Вінк. Миклашевича на підставі письменного дозволу Апеляційного Суду у Львові та після ухвали Дисциплінарного Суду при Апеляційному Суді. Довідуємося, що д-р Дудикевич, адвокат у Бібрці, в суботу між 10 й 11 передполуднем інтервеніював в Президії Апеляційного Суду у Львові в справі названого судді Гладишовського, свого швагра, що був арештований в пятницю. Там д-р Дудикевич довідався, що Президія Апеляційного Суду про арештування судді Гладишовського нічого не знає, себто, що п. Гладишовського арештовано хіба, зловивши його на „горячому учинку". Випливалоб, що вістки польської преси про арештування суддів на виразний дозвіл Апеляційного Суду, не відповідають дійсности. Бо треба знати, що суддю можна арештувати або з дозволу Апел. Суду, або виключно in flagranti виконування злочину.

Інтервенція С. У. А. в Адвокат. Палаті у Львові.

В справі арештованих українських адвокатів і в справі знищення при ревізіях їх канцелярій та судових актів була дня 27. вересня делеґація української палестри в особах голови Союзу Українських Адвокатів д-ра Костя Левицького і заступника голови д-ра Маріяна Глушкевича до голови Адвокатської Палати у Львові д-ра Вол. Ґодлевського та вручила йому меморандум, в якому були подані факти про спосіб переведення ревізій в кількох адвокатських канцеляріях. Голова Адвокатської Палати д-р Ґодлевський, познайомившись з меморандумом, негайно скликав у цій справі засідання Виділу Адв. Палати на 30. вересня. ц. р.

ПОЖЕЖІ.

У Голгочах (пов. Підгайці) дня 25. вересня, вже після переведеної пацифікації, згоріла стирта пшениці д-ра Карчика, вартости 7.500 зол.

У Звенигороді (пов. Борщів) кинув хтось три ракети на стирти. Ракети не вибухли. Вартівники стріляли.

В *Сухоставі* (пов. Збараж) згоріли три стирти Каз. Рончковського. Шкоди є на 30.000 зол.

У Слободі Зол. (пов. Бережани) згоріли дві стирти соломи та дві стирти вівса Мавр. Леховича.

У Здолбунові у великім млині братів Пацовецьких вибухла пожежа. Згорів 2-поверховий будинок з великими запасами збіжа. Шкоди є около 300 тисяч зол.

У Пядиках (пов. Коломия) згоріла стодола з житом і конюшиною, вл. Бавтлера. Шкоди є на 4.000 зол. Причини пожежі не ствердили.

У Білобожниці (пов. Чортків) мав дідич Завадський почати молотити вложене в стирті збіже. Коли стали розбирати стирту, виявлося, що збіже в середині зовсім сточили миші. Дідич казав збіже скинути назад, а за кілька днів ця стирта згоріла до тла.

В Оріхівцях (пов. Скалат) підпалено дня 23. вересня обістя на приходстві, де парохом є о. Куницький. На голос дзвона явилася українська пожежна дружина зі с. Чернелівка під проводом свого начальника Ів. Маланича та згасила вогонь. Переконалися, що горючу бензину чи якийсь інший запальний плин тяжко згасити водою. Вогонь погасили коноплями, тогож дня витягненими з води.

У Сіраківцях (пов. Перемишль) згоріла стодола зі збіжем, вл. начальника громади Мих. Ковальського. Шкоди є на 5.000 зол.

У Дитятині (пов. Рогатин) згоріли будинки поляка Льва Якубовського. Шкоди є на 1.300 зол. Поліція найшла нібито якісь особисті документа в сусідстві тих будинків і так арештувала підпалячів.

У Маріянці (пов. Тернопіль) згоріла стирта збіжа власника фільварку Теоф. Вшелячинського. На місці найшли фляшку бензини.

ГОРИТЬ УКРАЇНСЬКЕ МАЙНО.

(Допис з Галича.)

Нічю 26. вересня ц. р. перед год. 11-ою занялися митрополичі бараки в Галичі. Один барак згорів цілком, другий завдяки горстці місц.

інтелігенції та кількох молодих громадян-міщан урятовано. Бараки безспірно хтось підпалив. На стриху другого бараку, що саме займався, знайдено збиту фляшку від бензини. Слід зазначити, що бараки є під боком маґістрату та постерунку поліції в рухливій вулиці. Огонь підложено на стриху, бо він зразу став горіти. Для висвітлення справи не від речі буде подати, що барак цей дістали були від митрополита місцеві українські установи у виназм і небавком — після відповідного ремонту — мали туди спровадитися. Видно, це комусь не подобалося.

При цій нагоді слід ствердити, що місцева пожежна сторожа стоїть нижче всякої критики. Начальник сторожі п. Жешовскі ствердив сам на місці, що маґістрат справою огневої сторожі не інтересується. Маґістрат не має ані бочок на воду, ані ведер. Гроші з бюджету обертається на що інше. Гроші (2.000 зол.), які дав П. З. У. В. на закупно скропли пожежної сторожі, обернено на закупно скропвювача. Міська сторожа, хоча стражниця міститься 20 кроків від вогню, прибула щойно за якої пів години, одначе акції не можна було повести жадної, бо не було води. Вкінці й недуже спішилися.

Майже рівночасно з міською сторожею, що є о 20 кроків від бараків, прибув зі сикавкою „Сокіл“ з сусіднього села Залуква, який негайно взявся енергічно до гашення вогню. Посвяту „Сокола“ з Залукви підтвердив навіть місц. комендант поліції п. Косіньскі в донесенні до Станиславова.

Підчас вогню спроваджено на поліцію д-ра Осипа Яновича, за те, що терпкими словами вказав на місці пожежі про жалюгідні відносини в маґістраті та серед місц. пож. сторожі. По кількох годинах д-ра Яновича звільнено.

З передвиборчого руху.

Галицький судовий повіт.

В більшости громад галицького району уневажнило старосто в Станиславові вибір 3-ох членів до місцевих обводових комісій. На місце вибраних старосто дало своїх людей — без запиту громад. Такі випадки зайшли: в Тустані, Межигірцях, Дубівцях, Крилосі, Залукві та інших громадах. — Розуміється, ті наказані комісії будуть відповідно й урядувати. З того приводу різні люди пускають „качки“, що всі голоси в тих громадах, віддані не на санаційну листу, будуть уневажнені. Між населенням зневоховання й констернація. В деяких селах шляються різні люди на вищих становищах, що обіцюють за голоси „за державною листою“ муровані школи, шляхи, трафіки українським кооперативам і т. п.

Заочний присуд на кару смерти.

А. Т. Е. Рига. Найвищий суд СРСР засудив заочно на кару смерти б. радянського військового аташе у Штокгольмі Соболева за те, що він зірвав зв'язки із рад. урядом, відмовився вернути до Москви та прилучився до табору Бесідовського.

Стан засівів на Україні.

Радянська преса пише: Комісар рільництва УСРР Демченко заявив, що на Україні засіяно заледви 35 відс. землі призначеної під засів. Стан рільництва є катастрофальний. Рільничі комуни не перевели засівів, майже 70 відс. комунальних земель лежить облогом і Україні грозить голод.

Бють комуністів.

„Правда“ пише: „В Івановознесенській окрузі селяни напали на комуну „Перемога комунізму“ і вбили 3 комуністів та спалили будинки. В Туркестані вбито керівника комуни Домбровського. Вбийників не найдено. В Курганській окрузі під Самаркандом вбито члена комуни „Праця“ Сулейманова. Трьох убивників арештовано і розстріляно на місці.

Боротьба за незалежність Катальонії.

А. Т. Е. Париж. Провідник катальонських самостійників Мартіна, який свого часу організував збройний напад на Перґіняи, а в останнім часі перебував у Брюселі, вернув потайки до Барцельони. Поліція арештувала його і вивезла у невідомім напрямку.

З життя на Литві.

Литовський президент Сметона помилував 19 політичних вязнів, з яких 16 було засуджених на кару смерти. На Литві закінчились маневри лит. армії, в яких взяли участь і представники німецької „райхсвери“ із капітаном ґенерального штабу Альмідінґером на чолі. Литовський міністр народньої оборони влаштував для німецьких гостей величавий банкет.

Кожний повинен ствердити, чи вписано його на листу виборців. Виборці! Від 27. вересня починаються виборчі рекламації! Не забудьте негайно перевірити виборчі списки та реклямувати своє виборче право!

Розкол серед гетьманців.

(Лист до Редакції.)

(Продовження.)

III.

Статут і Реґлямент Українського Союза Хліборобів Державників, що лягли в основу гетьманської організації, були остаточно зредаговані і підписані дня 16/29. грудня 1920 р. Тодіж настановлено одноголосно Головою Ради Присяжних, органу кермуючого гетьманською організацією, мене, як автора Статуту та Реґляменту і головного ініціятора відродженого на еміграції гетьманського руху.

Питання династії, займаюче так важне місце в кожній монархічній ідеольоґії, не могло бути тоді вирішене. Ми розуміли, що про вибір нового Гетьмана на еміграції не могло бути мови. Бувший-же Гетьман, Павло Скоропадський, хоч вже заявив був нам про своє бажання відновити свої гетьманські права і співпрацювати з нами, але ще вагався прийняти поставлені йому умови.

Наше становище (точніше: моє, одобрене тоді цілою Радою Присяжних) було таке: Державним ідеям більшовицькій і вшехпольській, що перемогли нас, можна протиставити тільки ідею державну українську, так само фанатичну і не гірше зорґанізовану, ніж ідеї наших ворогів, але перевисшаючу їх своїм благородством, маєстатичністю і внутрішньою соціяльною та моральною вартістю, як самої ідеї, так і її виконавців. Завданням Гетьмана у цій концепції було *персоніфікувати ідею* і силою свого авторитету (який, до речі, ми мусіли ще йому виборюти) охороняти чистоту ідеї і єдність організації. Точніше кажучи: не Павло Скоропадський своїм іменем і своїм проводом може возстановити Гетьманську Українську Державу на тій підставі, що він вже був Гетьманом, а Павло Скоропадський може стати знов Гетьманом на тій підставі, що він, стримавшись від усякої персональної акції, віддав свій авторитет репрезентанта на службу перемігшій на Україні гетьмансько-монархічній ідеї.

Гетьман Павло Скоропадський стояв довший час на становищі якраз протилежнім. Поговіркою тоді між нами зробилась його вічно повторювана фраза: „Вірте, Панове, що крім Вас, у мене нікого нема і що для себе я нічого не бажаю. Але я, як Гетьман, не можу зв'язувати себе тільки з Вами, я мушу мати свободу рухів і рахуватись з реальними силами“. Одначе тоді панове члени Ради Присяжних ще не були забули, що точнісенько таке саме говорилось у 1918 р. і „Національному Союзові“ і „добровольцям“, і Винниченкові і Келлерові, і центральним державам і антанті. Отже ми мусіли мати ґарантію, що це саме не буде говоритись знов колись при першій нагоді якомусь новому Винниченкові, чи новому Желіґовському, чи новому Келлерові, чи якимсь новим, взаїмно себе виключаючим міжнароднім констеляціям.

Не удалась тоді п. Скоропадському і його перша спроба розбити ідеольоґічно нашу орґанізацію, переконуючи кожного зокрема, що проголошення монархічного гасла не своєчасне, що таке гасло його — Скоропадського — може скомпромітувати, і що далеко краще залишитись при випробованій вже Полтавцевій програмі гетьманства-отаманства, бо воно більше відповідає українським політичним традиціям і українській вдачі. Прихильників такого „гетьманства“ тоді ще серед Ради Прис. не було і тому моє ультимативне домагання: — *нехай Павло Скоропадський підпише таке саме, як і ми всі, заприсяження, нехай вступить як член до Ради Присяжних і нехай працює для перемоги нашої ідеї, не як лідер, а як персоніфікуючий символ і репрезентант, а тоді тільки ми визнаєм його права до Гетьманства і зложимо йому по перемові присягу в Києві* — знайшло підтримку в цілій Раді Присяжних і було виконане Павлом Скоропадським по дуже довгих ваганнях, бо аж дня 6. XI. 1921 р. у Ванзее.

Заприсяження, складене Гетьманом Павлом Скоропадським звучить (наводжу дослівно для читачів, яким наш Статут невідомий):

„Приймаю свідомо Статут і Реґлямент УСХД і кладучи під ними мій власний підпис, стверджую цим урочисто, що цей Статут і Реґлямент, у всіх своїх пунктах, вповні відповідають мойому власному духові і моїй власній волі. І в знак мого власного продуманого та непорушного рішення взяти на себе всю відповідальність і всі обовязки, які несуть супроти Рідної Української Землі, супроти Української Нації та Української Держави, супроти свого хліборобського класу та супроти самих себе Присяжні співробітники УСХД, я, Павло Скоропадський, вступаючи до Ради Присяжних, своєю честю і честю попередніх поколінь, що полягли в обороні Рідної Землі і в обороні своєї Незалежної та Суверенної Держави — заприсягаюсь, що:

1) Буду вірно і до кінця мого життя служити ідеї Української Трудової Монархії, побудованої на співпраці і співдружности автономних і самозорґанізованих українських класів і українських Земель, обєднаних в одну Націю і в одну Державу принціпом національної та державної єдности, персоніфікованої в Особі невибираного і дідичного Гетьмана Всієї України та Великого Князя Всея Малия Руси, бо тільки така форма державности в стані забезпечити незалежність і суверенність Української Держави та оберегти честь, достойність і національні права всіх громадян Української Землі од чужинецьких руйнуючих впливів та від рабської залежности од чужинців.

2) Буду проводити цю ідею в життя в рядах організації УСХД, віддаючи їй всі мої сили та збільшуючи їх почуттям єдности і братерства, спільної ідеї та спільної праці. Для того буду дисципліновано виконувати всі постанови УСХД, поступаючись, коли він того вимагатиме, моїми особистими інтересами. Буду все і скрізь піддержувати і зміцняти його авторитет, ставлячи перш за все суворі вимоги в виконуванню своїх обовязків до самого себе, а також вимагаючи від инших співробітників якнайпильнищого виконування прийнятих ними на себе обовязків. Буду працювати над зміцненям нашої внутрішньої єдности через взаємну пошану, братерську любов, чесні і прості взаємовідносини і піддержування рівности авторитету.

3) Буду поборювати всякі чужі форми державности на Україні, як не відповідаючі потребі ладу і спокою для моєї Рідної Української Землі, як принижуючі честь і достойність Української Нації; як виховуючі серед нас почуття погорди до самих себе, почуття нашої низчости супроти чужинців та нашої нездатности до незалежного життя і як підюджуючі нас до взаємного винищування себе во імя інтересів чужих націй і чужих держав; і буду боротись зо всякими внутрішніми руїнницькими течіями, що деморалізують нас систематичним розвалом релігії, моральности, національної самоповаги і національної єдности та, ослаблюючи таким чином нашу внутрішню силу, ведуть нас свідомо або несвідомо під панування чужих націй, чужих інтересів та чужих держав.

4) Не буду ні тепер, ні до кінця мого життя належати до яких би то не було політичних партій та вживати партійної політики до осягнення моїх персональних цілей і не буду без згоди Ради Присяжних брати участи в яких би то не було тайних та явних товариствах, братствах і організаціях. І це моє добровільне Заприсяження, моїм власноручним підписом скріплене, буду мати право замінити тільки Присягою всенародньою, зложеною в Українській Столиці Гетьманові Всієї України і Великому Князю Всея Малия Руси, проголошеному по збудованю суверенної і незалежної Української Держави в формі Української Трудової Монархії“.

Павло Скоропадський 6 листопаду 1921 року. Ванзе.

(Продовження буде.)

В. Липинський.

Театр ім. Старицького в Стрию.

Повакаційний рік розпочала дружина театру відіграниям оперети „Чорноморці“ дня 11. вересня ц. р. І музика і сама сценічна акція гарні, з виїмком часто у нас в подібних песах виводжених сцен з горілкою, які вже раз повинні би щезнути.

Колиб прийшлося оцінювати гру поодиноких акторів, то всі вони ривалізували з собою у відтворенні своїх роль, а вже виступ Цвіркуна і Тупиці був справді дуже вдатний. Як кожна оперетка, так і ця вимагає доброї ілюстрації музики. На жаль, музика не з вини капельника не дописала. Побажання на будуче було би тій частині посвятити більше труду. Не треба призвичаювати публики до нашого старого „тішло“. З голосових партій найкраще вивязалися Кулина, найслабше Іван. Декорації були кепські і непривітні.

Ті всі недостачі далисяб легко усунути, якби стрияни більше цінили культурну працю драм. гуртка і підтримали його змагання так, як підтримують хочби кіна. Тут не поможуть найкращі старання голови кружка, як не буде для театру того зрозуміння, яке мають для нього прим. сьмевідчани. **В. В.**

ОСТАННІ ВІСТИ

ІНТЕРВЕНЦІЯ МИТР. ШЕПТИЦЬКОГО.

ПАТ довідується, що в звязку з ост. подіями в Сх. Галичині й акцією влади відлетів 29. вересня вполудне до Варшави зі Львова аеропляном „Льот-у“ митр. Шептицький, щоби конферувати з міністром віросповідань і освіти. Кажуть, що митрополит старатиметься дістати авдієнцію у марш. Пілсудського, щоби зясувати справу замкнення українських гімназій та щоби інтервеніювати в напрямі відкликання розпорядку міністра освіти.

На летунськім майдані осів митр. Шептицький 29. вересня пополудні.

ЛЬВІВСЬКИЙ ВОЄВОДА У ВАРШАВІ.

Львівський воєвода Наконечніков-Клюковський виїхав у понеділок веч. до Варшави в службових справах.

ЩЕ ОДИН Б. ПОСОЛ АРЕШТОВАНИЙ.

У Холмі арештували б. посла з білоруського селянського союзу Йос. Мохнія та перевезли до Берестя н. Б. Мохнія обвинувачують за підбурюючу промову (уст. 125 к. з.), за що грозить кара до 6 літ тюрми.

СІОНІСТИ ЙДУТЬ ОКРЕМО ДО ВИБОРІВ.

На нараді нач. сіоністичних рад із усього краю постановили оконечно відкинути всякі предложення ортодоксів у справі спільного виборчого бльоку та рішили, що сіоністи підуть до виборів самостійно.

РЕВІЗІЯ В „ПЛАСТІ“.

Львівська поліція перевела ревізію в ремісничому пластовому курені ім. Ост. Вахнянина, що мав домівку в домі „Зорі“ при вул. Вірменській 25. Забрали пластові книжки, записки та переписку.

КІННОТА НА ВПРАВАХ У СХ. ГАЛИЧИНІ.

ПАТ довідується, що командант корпусу зарядив кільканайцятиднівні вправи кавалерійських відділів на терені корпусу ч. VI. Швадрони кінноти появилися в ріжних повітах Сх. Галичини.

УЛАНИ В СТАВЧАНАХ І БАРТАТОВІ.

Мин. суботи III. швадрон 14. п. язловецьких уланів приїхав до Ставчан (городецький повіт). Хтось нібито стріляв із револьверу до уланів, одначе не вцілив. Командант швадрону приказав зараз перевести ревізію. І, як подають польські джерела, найшли у Мих. Куспиша кріс і два набої, в Йос. Кутельваха російський кріс, в Ів. Цибуха револьвер і чотири набої, в Ром. Івасика кілька набоїв і крісових гільз. Усіх згаданих арештували та відставили до суду в Городку біля Львова.

Четвертий швадрон тогож полку розкватирувався в Бартатові. І знову, як подають польські джерела, стріляв хтось до уланів і знову не вцілив. І командант швадрону зарядив ревізію. Арештували Вас. Кушніра, якому закидають, що це він стріляв. Арештували теж його брата Михайла під закидом намаганого вбивства та відставили до розпорядження львівської прокуратури.

ПОЖЕЖІ.

У **Бишові** (пов. Сокаль) згоріла стирта збіжжа на двірському полі. Згоріло на шкоду Юл. Тарновського 300 кіп жита і 150 кіп гороху вартости 18.500 зол. — У **Серафинцях** (пов. Городенка) згоріли дві стирти соломи Асенберґера, вартости 700 зол. — У **Королівці** (пов. Товмач) згоріла стирта соломи. Арештували 5 людей, яким закидають підпал. — У **Підмонастирі** (пов. Бібрка) згорів стіжок сіна лісничого Мадейського, вартости 450 зол. Лісничий каже, що його підпалили з ос. пімсти.

АРЕШТУВАННЯ НАЧАЛЬНИКА ВОГНЕВОЇ СТОРОЖІ.

У Тернополі арештували начальника місц. вогневої сторожі Юр. Гадомського. Йому, як подають польські джерела, закидають саботаж (!). А саме, коли до Гадомського прийшли поліції, щоби позичив драбину, аби зняти вивіску з української гімназії, він буцімто сказав: „Це не таке пильне, є час завтра рано“. Поліція перевела після того в маґістратськім будинку та в помешканні п. Гадомського ревізію і в його приватній пивниці найшли нібито екразит і льонти. П. Гадомський зізнав, що це екразит маґістрату, якого вживає до камінелому — всеж таки його арештували.

ЗУДАРЕННЯ ПОЇЗДІВ.

На зал. стації в Зашкові зударилася машина товарового поїзду з кінцевими ваґонами іншого тов. поїзду. Два ваґони, значно ушкоджені, вискочили зі шин. Вину приписують обом машиністам.

Поширення Виборчого Бльоку.

УНДО, УСРП І УСДП.

В понеділок 29. вересня президії партій Українського Нац.-Дем. Обєднання і Української Соц.-Радик. Партії підписали з президією Української Соціял-Демократичної Партії протокол порозуміння у справі спільного Виборчого Бльоку.

НОВИНКИ

— **Відносини в Тернополі.** З Тернополя пишуть нам: В ночі з 23. на 24. ц. м. вибито в українській дівочій гімназії 8 вікон. На улицях нападають на наші учениці учні з польських шкіл, здирають їм шапки, плюють на шапки, кидають за ученицями камінням, болотом і т. д.

— **Напад на німецьку редакцію.** Дня 25. ц. м. на редакцію газети „Катовіцер Цайтунг“ напала боївка польських ендеків і вибила вікна та здемолювала льокаль. Підчас нападу прийшло до бійки з ґрупою німців. Поліція арештувала кілька осіб. Арештовані це молоді студенти з Катовиць.

— **Сталін творить залізний фонд.** Англійська преса подає, що диктатор СРСР Сталін творить у льондонських банках залізний фонд. Фонд цей зібраний головно із продажі дорогоцінностей, сконфіскованих більшовиками, призначений на те, щоби на випадок упадку більшовизму, визначні комуністи і члени рад. уряду, мали з чого жити на еміґрації. Як бачимо, Сталін оглядається на задні колеса.

— **З хроніки летунських катастроф.** Французький військовий літак, перелітаючи над Тунісом, упав із висоти 700 м. на землю при чому керманич літака згинув, а механік був тяжко ранений.

— **Антифашист перед судом.** У Брюселі розпочалася розправа проти італійця де Росса, який 24. X. 1929 виконав невдалий замах на італійського престолонаслідника у хвилині, коли цей складав вінок на могилі невідомого бельґійського вояка. Слідство ствердило, що він виконав злочин з наказу антифашистівської орґанізації в Парижі. Обвинувачений заявив на салі розправ, що жалує, що йому не вдалося вбити престолонаслідника та що мав намір вбити ще і Мусолінія. До розправи покликано 35 свідків, між ними б. соц. посла Тураттія та б. преміера Ніттія. Обвинувачений був колись членом фашистівської партії, але через особисті причини і непорозуміння з проводом партії став завзятим ворогом фашизму. Останні відомости говорять, що процес у Брюселі закінчився засудженням де Росса на 5 літ вязниці.

— **Найстарший чоловік світа під автомобілем.** Як це вже писалось, найстарший чоловік світа, 156 літній турок Заро Аґа приїхав до Америки, де виступатиме в одній фільмі. На днях цей старенький турок ідучи рухливими вулицями Нового Йорку, забув що він не на турецькім селі і через необережність упав під автомобіль, який поранив його так, що старушок лежить у лічниці.

— **Замкнули останню словінську школу.** Югославянська преса пише, що фашистівський уряд замкнув останню словінську школу в Італії у місті Сант Якуб. Сталось це зараз по розстрілянні 4 словінців у Трієсті.

— **Знижки до театрів.** Дирекція міських театрів у Львові повідомляє, що т. зв. знижки, які прислугують урядам, інституціям і установам, важні є на всі вистави в усіх трьох театрах постійно, за виїмкою лише тих вистав, для яких буде спеціяльне застереження, і представлень по знижених цінах.

— **Управа кіна „Утіха“** (вул. Сенкевича) законтрактувала на новий сезон низку визначних фільм продукції світових фабрик. Ті фільми, як німі призначені були первісно для великих кін, та вони не можуть їх висвітлювати, тому що мають уже звукові апарати. Годиться згадати: „Леґіон засуджених“, „Невблаґана смерть“, „Загибіль зі Сходу“ й ін. Крім того висвітлюватиме кіно такі архитвори, які не треба захвалювати, нпр. „Воскресення“, „Вулиця гріху“, „Біле пекло“, „Нуждарі“ й ін. Щоби ширші кола могли бачити ті фільми, управа кіна „Утіха“ обнизила значно ціни вступу, так що вже за 50 сот. можна дістати білет вступу (без уваги на великі кошти). Управа кіна „Утіха“ буде рекламувати в цьому сезоні свої програми лише в часописах, тому просить П. Т. Публику звертати увагу лише на часописні оголошення, бо афішів не буде розліпляти.

САМОГУБСТВО ВЧИТЕЛЬКИ.

Учителька зі Заболотова (пов. Борщів) 19-літня Зеновія Залеська кинулася під поїзд на шляху Ґермаківка-Іване Пусте. Колеса відрізали Залеській голову, тому згинула на місці.

Засуд польського старшини.

Окружний суд у Львові засудив кап. Маєвського на 3 місяці вязниці зате, що в Бережанах на ювилею того міста і тамошньої гімназії пострілив гол. „Стшельца“ в Бережанах Чаплінського. Маєвському зарахували сл. арешт. Чаплінський вийшов уже зі шпиталю, одначе кулі не виняли йому з околиці серця.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 29. вересня п. м. масло бльокове 3·80 зол., масло солене експортове 4·00 зол., масло гуртом 4·20—4·40 зол., детайлічно 4·60—4·80 зол., літра молока 0·29 сотиків; літра сметани 1·50 зол., копа яєць 10·30 зол.

Куток мови.

Два польонізми, які доводиться виправляти що-дня: 1. „прохання **належить** (!) вносити“ зам. **треба, слід**; 2. „віче було **так велике**“, зам. **таке** велике. Є ріжниця між „я так дуже хотів цього“ і „я був такий (не так) дужий“.

„Неділя“ ч. 38.: „Діяльність експедиції, полягаюча на нелюдському биттю селян...“ — зовсім по польськи, зам.: „діяльність експедиції зводилася до того, що не по людськи побивали селян...“; „відплата знаходить примінення“ (поль. і моск.) зам. здійснюється, практично виявляється, прикладена у практиці. „Сплетня“ (моск.) зам. сплітка; „витолкує“ гал. провінціоналізм із московського „толковать“: розяснювати, вияснювати; „кавалок паперу“ (поль.) зам. клаптик, кусень. „Обіцянка вправила (поль.) директора в знаменитий настрій“ зам. ввела. „Ситкове мистецтво відбулось при доволі многій та вирівняній численості змагунів“; має імовірно значити: „Ситкові змагання за мистецтво відбулись при досить численній участи змагунів“; але що значить „вирівняна“ численість, Бог один знає!

З прикрістю доводиться ствердити, що є в „Неділі“ цілі сторінки, в яких тільки поодинокі слова — українські, зо складня, стиль і десятки польонізмів та москалізмів перемінюють статті в своєрідно-галицький жарґон. Напр.: „Це відноситься одначе лише до теперішніх депілляторій, бо останніми часами дані дуже змінились на користь депіляторій“. „В результаті натиска преси досягла свого завдання (!) піднявши нервозність загалу до істерії й наситивши (!) атмосферу електричністю, яка кожної хвилини грозить живловим вибухом з трудом гамованих пристрастей.“

З театру.

МАЛИЙ ТЕАТР: *„ЕКЗОТИЧНА КУЗИНКА"*, комедія на 3 дії *Верней.*

Мабуть нема в геометрії стільки теорем про трикутники, скільки є їх у французькій комедії. Це вже старий патент паризьких комедієписців. Чотири особи і 44 можливостей. Верней не вперше звів на сцену ексцентричну росіянку з великим минулим. Така „широка натура" вдібна до всього: — за 24 години вона заплутує та розплутує всякий любовний вузол, немов престидіґітатор. І їй так само, як престидіґітаторові, звязують руки та ноги... ріжними нитками дружби та обовязку. Лиш пальцем кивне і вже якась нитка тріснить, а з нею — любов, дружба і мораль.

На щастя, на чотири особи у французькій комедії бодай дві не беруть своїх або чужих трагедій трагічно. Замість стріляти, душити або позивати в суд, вони задовольняються „рішучими" розмовами, які кінчаться бодай для одної сторони добре. Віра та утеча є двома радикальними лїками на нещасне кохання: „уроджені" мужі вірять сліпо своїй жінці, а „уроджені" любки втікають перед остаточною катастрофою.

Ніхто не вміє кинути стільки злобно-дотепних уваг на тему любовних конфліктів, що паризькі комедієписці; коли їх песи сходять що кілька літ в архіви забуття, усі афоризми з таких пес лишаються як „життєва мудрість" у малпрівній устній літературі — сальонових сентенціях. Такі дотепи можна повторити сто разів, але змісту таких пес, як „Екзотична кузинка" не вільно ні разу, коли хочемо приятелям лишити приємність віґадувати її акцію підчас вистави.

П. Ґривінська зробила знаменитуу росіянку, спеціялістку від еротичних пригод. П. Морська була неменше симпатичною. П. Красновецький — уроджений 100-процентовий мущина. „Муж" в інтерпретації п. Стшелецького був дуже комічний, але міг би бути менше карикатурним. *м. р.*

З постійної хроніки.

„Правда" подає, що в Москві розстріляно аптикаря Янківського та урядовця Шеробокова за укривання царських срібних рублів.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.. **(Ювилейний концерт у честь митроп. Шептицького в Гуминськах і Зеленчі).** В селі Гуминськах, теребовельського повіту, відбувся з нагоди ювилею Екс. Митр. Андрія дня 17. серпня ц. р. святочний концерт. У програму увійшли доволі ріжноманітні точки, бо крім шістьох хорів додано ще дві деклямації і скрипковий ансамбль зі сил села. Вступну промову виголосив Михайло Гаврилюк, студ. теол., який незвичайно популярно представив нашого Ювилята, як творця культурних цінностей народу. Читальняний хор, який щойно цього року почав своє істнування, виявив під умілою диріґентурою студ. Івана Гаврилюка технічну справність. Найкраще випали „Думи мої" на міш. хор і вязанка народніх пісень, виконана мужеським хором. З чуттям виголосив свою деклямацію в честь Владики М. Понятишин, гімн. студ. Сільські хлопці, що брали участь в ансамблю, задивували загал своїм вишколом. Концерт відбувся на приходським подвірю під голим небом, де місцева молодь вибудувала естетичну сцену, замаєну вінками і жовто-синіми стяжками. На концерті явилася надсподівана кількість гостей з околиці. Вся теребовельська інтеліґенція з о. дек. Мохнацьким на чолі дала дуже гарний примір, являючися на святі. Після повного ентузіязму многолітствія закінчив свято місцевий парох о. Гаврилюк, дякуючи гостям за численну участь. Концерт викликав велике враження між селянами, навіть замісцевими, доказом чого було запрошення гуминських концертантів до села Зеленче, де подібний концерт відбувся вдруге дня 19. VIII. також з повним успіхом.

Учасник.

МОКРОТИН, пов. Жовква. *(Будова „Народнього Дому".)* Цього року наше село святкує 30-літній ювилей істнування чит. „Просвіти" і в цей ювилейний рік населення Мокротина мало намір побудувати „Народній Дім". Хоч на дорозі до до тієї мети стояли неабиякі перешкоди, то відколи в селі почав працювати о. Я. Розумний із Жовкви, село зацікавилося справою будови „Народнього Дому", подбало про все, що було потрібне для будови і здавалося, що діло завершиться успіхом. На нещастя, один господар, який був згодився дарувати свою площу під будову Нар. Дому, послухав підшептів ріжних лихих людей та відкликав свою згоду і комітет будови Нар. Дому опинився без площі. Всеж таки свідоміші селяни не опускають рук: начальник громади Дмитро Пісь декларував на цю будову 100 долярів, Д. Н. 10 долярів, „Луг" згодився добути і звезти потрібне каміння, дехто з господарів обіцяв купити цеглу, а жіноцтво обіцяло проеввести грошеві складки. Та всеж цього за мало. Тому комітет будови Нар. Дому в Мокротині просить усіх тих, що бажалиб помогти йому, прислати свої лепти на ту гарну ціль. Зокрема комітет просить тих односельчан, що виїхали з Мокротина у широкий світ, щоб вони причинились і від себе до здвигнення народньої твердині у свому рідному селі. Тільки спільними зусиллями, в згоді, єдности і любови, збудуємо святиню науки і просвіти!

РОГАТИНЩИНА. **(Концерт у честь митрополита Шептицького в Сериках Середніх).** Дня 7. вересня ц. р. відбувся в Сериках Середніх (рогатинського повіту) ювилейний концерт у честь митрополита Андрія Шептицького. Концерт відкрив о. парох Василь Танчак промовою, в якій представив життя й діяльність Ювилята. Після промови відспівано гимн: „Витай нам, наш Архієрею" Ярославенка. Гимн і пісні, що заняли шість точок концертової програми, відспівав місцевий мішаний хор під проводом п. Танчака, студ. фільософії. Відтак були деклямації, з яких дуже добре вивязалися: Степан Процик, уч. IV. кл. нар., що деклямував „Витай Владико", Марія Білоголовська („Ювилейна присвята Митрополитові Кир Андреєві") і старший хлопець Костів („Ще день..."). Крім деклямацій і пісень був реферат п. В. Демчишина про ролю й заслуги Ювилята для нашої церкви й українського народу та кінцеве слово господаря Васькова, в якому він підчеркнув, що Ювилят віддав себе всеціло на службу для народу, з якого походив. Концертову програму закінчив хор архієрейським „Многая літа". Добровільні датки, зібрані на концерті, вислано на будову шпиталю ім. митрополита Шептицького у Львові.

Учасник.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 30. вересня год. 7·30 веч. „Дротяр" Легара.
Середа, 1. жовтня, год. 7·30 веч. „Травіята" Вердія.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Щодня „Хоробрий вояк Швейк".

Малий Міський Театр:
Щодня „Екзотична кузинка", комедія Верневілля.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець джезбенду (з Ол Джолзоном).
КАСІНО: Звукова фільма: Ревія Голівуду.
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Звукова фільма: Звідкіля воріття немає.
ЛЕВ: Звукова фільма „Ріо-Ріта".
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: Відкіля воріття немає.
ОАЗА: Герої моря.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Остання сотня (з Конр. Файтом).
ПАН: Людина сміху.
ПАСАЖ: Пат і Паташон серед людоїдів і звукові додатки.
ПРОМІНЬ: Перестерігаю.
ХИМЕРА: Лекція кохання (Кл. Бов).
СТИЛЕВЕ: Джекі моряком. Знак Зорро (Фербенкс).
ФАТАМОРҐАНА: Заборонений овоч.
УТІХА: Леґіон засуджениців.

Програма радіо.

Середа 1. X. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамоф. плити. **Гельсінґфорс** (221,4) 18·15 Соната Бетовена g-moll. **Льондон** (356,3) 13·00 Органи. **Берлін** (419) 18·10 „Музика північ". **Харків** (426) 16·30 Оперова музика. **Стокгольм** (435,8) 17·00 Акордіон. **Рим** (441,2) 17·00 Музика. **Прага** (486,2) 20·00 Концерт. **Брюссель** (508,5) 21·15 Органи. **Будапешт** (550,5) 17·30 Ґітара. **Ленінград** (1000) 15·00 Грамоф. плити.

ЗГУБЛЕНО ЛЕҐІТИМАЦІЮ Члена Каси Хорих м. Львова ч. 8912, виставлену на імя Михайла Корчинського. 645 1—1

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабіневича. 633
Стрий.
1. X. Танець Венери.
Дрогобич.
2. X. Танець Венери.
3. X. Шукаю мужа.
Борислав.
4. X. Танець Венери.
Перемишль.
5. X. Танець Венери.

В дешевій бурсі ім. Ів. Франка в Яворові є ще кілька місць вільних для учнів місцевої гімназії „Рідної Школи" з правом прилюдности. — **Управа**

Товариство прихильників освіти. Звіт зі збірки в „Дні Студента", переведеної дня 25. вересня 1930 р. у Львові до замкнених пушок під українськими установами і церквами (в золотих): 1) Земельний Банк 317·49. 2) Народня Торговля 268·92. 3) Дністер 266·10. 4) Просвіта 256·51. 5) Церков св. Юра 165·55. 6) Гостинниця 181·44. 7) Наукове Товариство 101·11. 8) Церков оо. Василіян 85·68. 9) Академічний Дім 70·68. 10) Церков Преображенська 51·01. 11) Церков СС. Василіянок 42·31. 12) Церков Петра і Павла 39·98. 13) Народня Лічниця 35·09. 14) Церков св. Духа 24·73. 15) Кіно Стилеве 45·16. — Разом 1951·70. 635

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПІСТИНЬ коло Косова — на продаж 11 моргів городу без будинків. — Зголошення тільки листовно під адресою: П. Журовська, Львів, вул. Богуславського ч. 14. 636 1—3

КУРС доповняючий до семинаріяльної матури для гімназійних абсольвентів (абсольвенток) починаємо. Ведені всі педаґоґічні і технічні предмети та практичні вправи. Кандидати (-тки) зголошуються без проволоки в секретаріяті „Освіти", Львів, вул. Міцкевича ч. 11, від 12—1 і 7—8. 587 4—4

ПАНЧОХИ, скарпитки, рукавички, нитки, шовк, бавовну до вишивок поручає: Майвальд, Львів, Собіського 9. 415 7—8

УКІНЧЕНА семинаристка візьме на селі лекцію до вселюдних шкіл. — Зголошення слати під „Надія" — Заліщики. 639 1—2

ВИНАЙМУ кімнату умебльовану, евентуально з кухнею. — Ґенінґа 8. (бічна Личаківської). 644

ДЕШЕВЕ поміщення для студентки вул. Виспянського ч. 12. Ткачевич. 637 1—1

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 437

ВІДНАЙМУ умебльовану комнату вул. Куркова 14. правий партер. 632 2-3

КІМНАТА мебльована фронтова вул. Виспянського ч. 31. до винайму зол. 90. 631 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 **Пересвітлення Рентґеном.**

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „À la Paris"
Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найелеґантніших склепах міста
пл. Академічна ч. 5. Тел. 63—69
вул. Казимирівська 10. Тел. 69—72
Поручення з провінції полагоджуємо негайно.
1729 13—17

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та **лікарської косметики**
ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові ждальні.
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостинниці).
Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

Дентист - Стоматольоґ
Д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга
лікар заграничних клінік
орд. від 8—12 і 14—18 год., неділі і свята 10—12. **ЛЬВІВ, вул. ЛЬВА САПІГИ ч. 9.**
408 19-?

Запрошення.

По думці статті 6 статуту емеритального фонду для членів пол. міського Театру у Львові, запрошую діяльних членів міських Театрів, а саме: артистів, членів хору, балету і орхестри, інспектора сцени, маляра-декоратора і перукаря, на збори, з метою вибрати 3 делєґатів з поміж діяльних членів до Відкличної Комісії, які відбудуться дня 15. жовтня, себто в середу 1930 р. в год. 5-тій (17) попол. в салі проб Великого Театру.

Львів, дня 25. вересня 1930 р.

Фр. ІЖИК в. р.
642 1—3 Віцепрезидент міста Львова.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.